

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS KUPIŠKIO LIGONINĖS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS KUPIŠKIO LIGONINĖS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO**

2025 m. kovo 24 d. Nr. 1-15
Kupiškis

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 11 dalimi, Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo 11 straipsniu, atsižvelgdamas į VŠĮ Kupiškio ligoninės darbo darybos 2025-03-24 raštą Nr. DT-22 „Dėl viešosios įstaigos Kupiškio ligoninės vietinio norminio teisės akto projekto derinimo“, siekdamas racionalaus žmoniškųjų išteklių ir materialinių resursų naudojimo:

1. T v i r t i n u pridedamą viešosios įstaigos Kupiškio ligoninės (toliau – Ligoninė) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo nutraukimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas).

2. P a v e d u:

2.1. Aurelijai Vapšienei, Bendrųjų reikalų skyriaus dokumentų valdymo ir asmenų aptarnavimo specialistei, su šiuo įsakymu supažindinti Ligoninės direktoriaus pavaduotoją gydymui, padalinių vadovus ir darbuotojus, turinčius pavaldžius darbuotojus, tiesiogiai teikiančius asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

2.2. direktoriaus pavaduotojui gydymui, darbuotojams, turintiems pavaldžius darbuotojus (įskaitant administracijos darbuotojus), ir padalinių vadovams su šiuo įsakymu pasirašytinai supažindinti visus pavaldžius darbuotojus (įskaitant naujai priimamus), tiesiogiai teikiančius asmens sveikatos priežiūros paslaugas, ir užtikrinti, kad Tvarkos aprašas nuolat būtų prieinamas jiems pavaldžių padalinių segtuvuose ir informaciniuose stenduose;

2.3. Justinui Indriliūnui, informacinių technologijų specialistui, Tvarkos aprašą paskelbti Ligoninės interneto svetainėje ir intranete;

2.4. šio įsakymo 1 punkte nurodytiems darbuotojams, atsižvelgiant į tiesioginį pavaldumą, numatytą pareigybių aprašymuose, šio įsakymo vykdymo kontrolę.

3. N u s t a t a u, kad įsakymas įsigalioja 2025 m. kovo 25 d.

Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, o skundai, susiję su darbo teisiniais santykiais per tris mėnesius nuo tada, kai asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie jo teisių pažeidimą, gali būti paduodami Valstybinės darbo inspekcijos Panevėžio skyriaus darbo ginčų komisijai (Respublikos g. 38, Panevėžys) Lietuvos Respublikos darbo kodekso IV dalyje nustatyta tvarka. Nesutinkant su darbo ginčų komisijos sprendimu, per vieną mėnesį nuo darbo ginčų komisijos sprendimo priėmimo dienos galima pareikšti ieškinį Panevėžio apylinkės teismo Rokiškio rūmams Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso IV dalies 20 skyriuje nustatyta tvarka.

Direktorius

Julius Panka

Eugenijus Gaščenka, el. p.: juristas@kupiskioligonine.lt
Gitana Kliaugienė, el. p.: gita03@gmail.com

PATVIRTINTA

Viešosios Įstaigos Kupiškio ligoninės
direktoriaus 2025 m. kovo 24 d.
įsakymu Nr. 1-15

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS KUPIŠKIO LIGONINĖS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos Kupiškio ligoninės (toliau – Ligoninė) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo nutraukimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – paslaugos) teikimo pacientui, kuris nederamai ir nepagarbiai elgiasi arba kurio veiksmai kelia grėsmę Ligoninės sveikatos priežiūros specialisto ir (ar) kito darbuotojo, ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, nepradėjimo, atsisakymo teikti paslaugas, laikino paslaugų sustabdymo ir nutraukimo tvarką bei sąlygas (aplinkybes).

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 11 dalimi, Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo 11 straipsniu.

**II SKYRIUS
ATSISAKYMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO SĄLYGOS (APLINKYBĖS)**

3. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais.

4. Gali būti atsisakyta teikti sveikatos priežiūros paslaugą pacientui arba paslaugos teikimas gali būti nutrauktas, jeigu:

4.1. paciento veiksmai kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;

4.2. pacientas nederamu ir nepagarbiu elgesiu žemina asmens sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą ir tai trukdo jam ir (arba) kitiems pacientams teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, išskyrus atvejus, kai nederamą ir nepagarbų elgesį lemia jo sveikatos būklė ir (arba) kai jam teikiama būtinoji medicinos pagalba. Kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti sveikatos priežiūros paslaugos arba sustabdyti jos teikimą galima tik tuo atveju, kai pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės pašalinti šią grėsmę arba tokių galimybių nėra. Pašalinus šią grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti arba tęsiama nedelsiant.

5. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo kriterijai (požymiai):

5.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, įspyrimas ir kt.);

5.2. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti (apkabinti, prisitraukti arčiau ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

- 5.3. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš asmens sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;
- 5.4. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;
- 5.5. tiesioginiai ar netiesioginiai grasinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar žemina savivertę;
- 5.6. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir (ar) vykdymomis funkcijomis;
- 5.7. paslaugų teikimas prieštarauja asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principams, nurodytiems Ligoninės etikos kodekse;
- 5.8. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.
6. Paciento elgesio, keliančio grėsmę asmens (sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo, paciento) sveikatai ir gyvybei atpažinimo kriterijai:
- 6.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra agresyvus, stresinės būsenos, įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti ir pan.;
- 6.2. pacientas rankoje turi ginklą ar bet kokią kitą daiktą ar įrenginį, kuris gali būti panaudotas taikinio naikinimui, žalojimui ar kitaip jiems paveikti;
- 6.3. pacientas grasina suduoti, susidoroti, užmušti ar pan.;
- 6.4. pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

III SKYRIUS

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ VEIKSMAI

7. Sveikatos priežiūros specialistai nustatę bent vieną šio Tvarkos aprašo 5 ir 6 punktuose nurodytą pagrindą:
- 7.1. bent vieną kartą įspėja pacientą žodžiu, kad dėl jo veiksmų gali būti nepradėtas/ nutrauktas asmens sveikatos paslaugų teikimas;
- 7.2. jei žodinis įspėjimas paciento nesudrausmina ir paslaugų teikimą trikdanči veikla nėra nutraukiama, sveikatos priežiūros specialistas kviečia padalinio vadovą (jei nėra – jį pavaduojantį sveikatos priežiūros specialistą, jei nėra – budintį gydytoją), prireikus, kitus sveikatos priežiūros specialistus, darbuotojus ir (ar) policiją;
- 7.3. pašalinus grėsmę, tačiau išliekant paciento nederamam elgesiui, sveikatos priežiūros specialistas įvertina paciento atvykimo (siuntimo) aplinkybes bei sveikatos būklę ir priima sprendimą dėl paslaugų teikimo:
- 7.3.1. jei paciento nederamą elgesį lēmė jo sveikatos būklė ir (ar) pacientui reikalinga būtinoji pagalba, pacientui nedelsiant teikiamos ar tęsiamos reikiamos paslaugos;
- 7.3.2. jei paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės ir (ar) nėra būtinosios medicinos pagalbos poreikio:
- 7.3.2.1. paciento žodžiu paprašoma nedelsiant nutraukti nederamą elgesį;
- 7.3.2.2. jei po prašymo pacientas nedelsiant nenutraukia nederamo elgesio, jis žodžiu įspėjamas, kad paslaugų teikimas dėl nederamo elgesio bus nutrauktas/nepradėtas;
- 7.3.2.3. jei po įspėjimo pacientas nedelsiant nenutraukia nederamo elgesio, jis informuojamas, kad paslaugų teikimas yra nutraukiamas/nepradedamas ir norėdamas gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientas turi registruotis iš naujo teisės aktų nustatyta tvarka arba kreiptis į kitą gydymo įstaigą (išskyrus būtinosios medicinos pagalbos atvejus).
8. Nutraukus/nepradėjus paslaugų teikimą dėl nederamo ar grėsmę keliančio paciento elgesio, sveikatos priežiūros specialistas paciento medicinos dokumentuose daro įrašą, kad „Paslaugas atsakyta teikti vadovaujantis „Pacientų teisių ir žalos sveikatai įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi““, nurodo šio Tvarkos aprašo punktą (papunktį) ir motyvuotai aprašo paciento nederamą elgesį

(nurodomi įvykio liudytojai, kitos reikšmingos aplinkybės) bei pagal Ligoninėje patvirtintą tvarką registruoja nepageidaujamą įvykį. Taip pat nurodoma, kad pacientas informuotas apie galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugą registruodamasis jai iš naujo kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsios medicinos pagalbos atvejus) teisės aktų nustatyta tvarka, o pacientas su šia informacija supažindinamas pasirašytinai (jei atsisako pasirašyti – apie tai nurodoma jo medicinos dokumentuose, tai pasirašytinai patvirtinant ne mažiau kaip dviem Ligoninės darbuotojams, galintiems paliudyti atsisakymo pasirašyti faktą). Šiuos įrašus asmens sveikatos priežiūros specialistas elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje toliau – ESPBI IS) pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu bei ne vėliau kaip per 1 darbo dieną žodžiu informuoja atitinkamo struktūrinio padalinio vedėją (jei šis nebuvo informuotas), o vedėjas nedelsiant informuoja Ligoninės direktorių.

9. Jeigu dėl paciento veiksmų kyla pavojus asmens sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugas dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (arba) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, pirmiausia yra užtikrinamas jų saugumas ir tik tada pradedamas arba tęsiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikimas.

10. Atsisakius teikti paslaugas arba nutraukus jų teikimą, sveikatos priežiūros specialistas ar kitas darbuotojas pacientui nurodo nedelsiant išvykti iš Ligoninės patalpų. Jei pacientas atsisako nedelsiant išvykti iš Ligoninės patalpų, kviečiama policija. Apie policijos iškvietimą pacientas turi būti informuojamas.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Šis Tvarkos aprašas taikomas visuose Ligoninės padaliniuose.

12. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo/nutraukimo teikti jam asmens sveikatos priežiūros paslaugas, šių paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 23 straipsnyje nustatyta tvarka.

Parengė:
G. Kliaugienė
2025-03-21